

عنوان مقاله:

معرفت شناسی از دیدگاه امام علی (علیه السلام) با تاکید بر دلالت های تربیتی آن

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، دوره 28، شماره 46 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

غلامحسین رضایت - استادیار گروه تعلیم و تربیت دانشگاه جامع امام حسین(ع)

فاطمه رضایت - دانشجوی دکتری علوم و معارف نهج البلاغه دانشگاه قرآن و حدیث قم

خلاصه مقاله:

هدف این پژوهش، معرفت شناسی از دیدگاه امام علیه السلام باتاکید بر دلالت های تربیتی آن، در قالب مراتب، منابع، ابزار، موانع و پیامدهای معرفت همچنین شرایط علی و واسطه ای و راهبردهای کسب معرفت از دیدگاه امام علی(ع) و تبیین دلالت های تربیتی آن است. در راستای دستیابی به این هدف، هشت سوال طراحی شد. روش این پژوهش، روش نظریه پردازی داده بنیاد و مواد و محتوای این تحقیق کتاب های ارزشمند نهج البلاغه، غررالحکم و سایر منابع روایی شیعه دربردارنده سخنان آن حضرت بود. نتایج و یافته های پژوهش نشان داد که شرط علی کسب معرفت هدایت الهی؛ شرط میانجی آن تقوای الهی؛ مراتب معرفت شامل: شک، ظن و یقین؛ منابع معرفت شامل وحی و الهام، عقل، قلب، فطرت، آیات آفاقی (طبیعت) آیات انفسی (انسان) و تاریخ و ابزار معرفت شامل: تدبر در قرآن، خردورزی (تعقل/ تفکر)، حس، کشف و شهود، عبرت گیری و تاسی به سیره اهل بیت است. همچنین موانع معرفت شامل: پیروی از هوای نفس، دنیاپرستی، محبت غیر خدا، شهوت پرستی، آرزوهای طولانی، اطاعت از فاسقان و هم نشینی با آنان، مزاح و شوخی بیجا و بیش از حد، عجب و خودپسندی، فتنه، طمع، فقر، وسوسه های شیطانی، خشم و غضب، جدل، به کار بستن علم، غرور، کوتاهی بینی و شبهه و پیامدهای معرفت شامل: تمیز حق از باطل، برخورداری از اجر شهید، کسب ایمان، حفظ دین، زهد، کسب فضیلت، کسب بصیرت، کسب معنویت، حکمت، آگاهی به زمان خویش، خداشناسی و آموزش و راهبردهای توسعه معرفت شامل: اخلاص، ایثار، سیر در آیات آفاقی (طبیعت) و آیات انفسی (خودشناسی)، ذکر و یاد خدا، تزکیه نفس و تجربه است. نتایج و یافته های پژوهش نشان داد که دلالت های تربیتی مناسب معرفت شناسی از دیدگاه امام علی(ع) در بعد اهداف تربیت شامل قرب الهی به عنوان هدف آرمانی، چهار هدف کلی و تعدادی اهداف فرعی همچنین روش ها و موضوعات تربیتی مناسب با آن بود.

کلمات کلیدی:

شناخت، معرفت، معرفت شناسی، امام علی(ع)، دلالت های تربیتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1032810>

